

В.В. Покинъчерета, канд. екон. наук, доц. (*ВТЕІ КНТЕУ, Вінниця*)

ТРУДОВІ РЕСУРСИ В СИСТЕМІ ОБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

В умовах постіндустріальної економіки трудові ресурси займають ключове місце в структурі ресурсного забезпечення підприємств. Працівники, їх знання, досвід та кваліфікація здійснюють вирішальний внесок у забезпечення поступального розвитку підприємств, підвищення рівнів їх конкурентоспроможності, рентабельності та інвестиційної привабливості. Важливу роль у забезпеченні ефективного управління трудовими ресурсами має інформаційне забезпечення, основу якого формує система економічного аналізу.

Для раціональної організації аналітичної роботи та забезпечення генерування інформаційних потоків, необхідних менеджерам в процесі розробки та прийняття управлінських рішень, перше, що потрібно зробити – це деталізувати та структурувати об'єкти, за якими мають здійснюватись аналітичні процедури. При цьому має дотримуватись принцип системності та комплексності об'єктів, які вивчаються.

За результатами опрацювання економічної літератури необхідно зазначити, що в науковому середовищі під об'єктом економічного аналізу розуміють те, на що спрямований процес пізнання, тобто пізнавальну діяльність, що існує поза свідомістю людини та незалежно від неї. Таке широке трактування об'єкта економічного аналізу призвело до того, що фактично в кожній науковій праці наведено різні їх переліки, які хоча й не суттєво, проте відрізняються між собою.

В контексті аналізу трудових ресурсів вчені-економісти в якості об'єктів виокремлюють певні напрями дослідження, за якими необхідно організувати аналітичний процес (чисельність, склад і рух трудових ресурсів, соціальні та виробничі норми праці, фонд робочого часу та відпочинку, трудомісткість продукції, продуктивність праці, сукупні витрати на персонал, соціальне самопочуття тощо).

Не заперечуючи правильність поглядів учених щодо визначення переліку об'єктів економічного аналізу, все-таки необхідно внести деякі уточнення. На нашу думку, доцільно серед об'єктів економічного аналізу виділити витрати на формування (витрати на пошук, підбір та первинне навчання) і розвиток (витрати, пов'язані з навчанням, проведенням курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки) працівників. Введення в сферу аналітично-дослідницького процесу

таких об'єктів є закономірним явищем, оскільки диктується нинішньою соціально-економічною ситуацією, а саме зростанням рівня мобільності кадрів, інтелектуалізацією праці та соціалізацією економічних відносин, що приводить до зростання витрат на персонал та їх частки в структурі загальних витрат підприємства.

На основі систематизації існуючих підходів учених до групування об'єктів економічного аналізу та з урахуванням власного бачення у вирішенні окресленого питання проведемо структуризацію об'єктів, за якими, на нашу думку, доцільно проводити аналітичні процедури з подальшим групуванням результатів дослідження та наданням їх управлінській ланці для прийняття рішень (рис. 1).

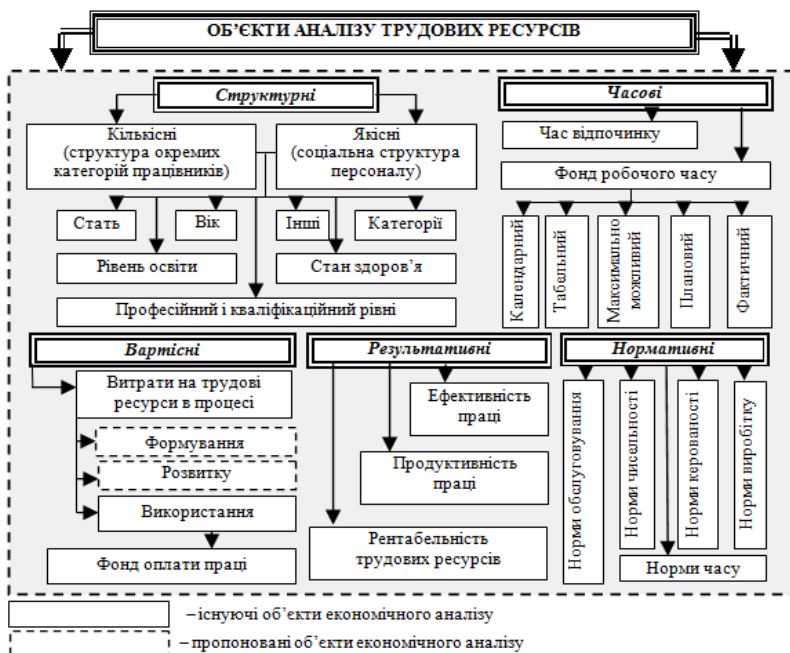

Рисунок 1 – Трудові ресурси в системі об'єктів економічного аналізу

Таким чином, реалізація зазначеного підходу до виокремлення об'єктів економічного аналізу дає змогу формувати актуальну інформацію для раціонального управління трудовими ресурсами, оцінити ефективність вкладень у формування та професійний розвиток працівників й виявити вплив рівня кваліфікації персоналу на показники фінансово-господарської діяльності підприємства.